

Metodický pokyn č. 5/2007

Uspořádání knih v knihovně

Při uspořádání knih v knihovně je třeba přihlížet k prostorovým možnostem knihovny a jejímu vybavení. Obecně se doporučuje rozřadit fond dle čtyř základních skupin:

- Naučnou literaturu pro dospělé
- Beletrii pro dospělé
- Naučnou literaturu pro děti
- Beletrii pro děti

1. Beletrie pro dospělé

U beletrie upřednostňujeme abecední řazení podle jména autora. Doporučujeme řadit knihy na regále detailně i podle tzv. vnitřní abecedy. Tímto způsobem najdeme knihy od jednoho autora na jednom místě.

Příklad:

- B A A R
- B A L Z A C
- B A Z I N
- B E N E Š
- B E N Z O N I
- B L A Ž E K
- B O R
- B O R S K Á

Přibližně od počátku devadesátých let se na beletrii dávají barevné proužky, které rozlišují jednotlivé literární žánry (viz. příloha č. 1). Je to pomůcka pro knihovníky i čtenáře a má sloužit snadnějšímu výběru oblíbených žánrů. Kde je prostor, je možné dát některé žánry na zvláštní regály (např. romány pro ženy, detektivky, sci-fi apod.), ale doporučujeme i v tomto případě abecední řazení.

2. Naučná literatura

Naučnou literaturu řadíme podle číselných znaků Mezinárodního desetinného třídění. Mezinárodní desetinné třídění – MDT třídí naučnou literaturu podle vědních oborů na 10 základních skupin:

- 0 – všeobecnosti
- 1 – filosofie, psychologie, logika, morálka
- 2 – náboženství, mytologie
- 3 – společenské vědy
- 4 – není obsazena
- 5 – přírodní vědy
- 6 – užití vědy
- 7 – umění, hry, sport
- 8 – jazykověda, literatura
- 9 – vlastivěda, zeměpis, životopisy, dějiny

Přidáváním dalších číslic se upřesňuje obsah knihy:

5 – přírodní vědy

55 – geologie

552 – horniny

552.5 – usazené horniny

552.55 – křemičité horniny

Tímto způsobem se řadí také knihy na regále. Doporučujeme rozdělit literaturu podle první číslice, pak v rámci skupiny podle druhé, případně třetí. Další podrobnější třídění ve většině případů není nutné. Jednotlivé části je vhodné pro lepší orientaci čtenářů označit číslem a hlavním názvem skupiny MDT např. 908 – Vlastivěda, 745 – Ruční práce apod. Podle roztrídění do skupin na regále můžete vypracovat a vyvěsit v knihovně seznam skupin naučné literatury pro lepší orientaci čtenářů i vlastní. Návrh doporučeného základního roztrídění naučné literatury najdete v příloze č. 2 (je třeba řešit s ohledem na množství knih v jednotlivých skupinách MDT, můžete se poradit s pracovníky ÚRS).

3. Beletrie a naučná literatura pro děti

U dětské literatury postupujeme obdobně jako u literatury pro dospělé. Při větším rozsahu fondu můžeme zvážit, zda by nebylo vhodné zvlášť vytřídit pohádky (značeny jedním červeným proužkem) a literaturu pro nejmenší (značeny dvěma červenými proužky).

Příloha č. 1

Barevné značení knih podle témat

	➤ detektivky
	➤ sci-fi
	➤ historické
	➤ dobrodružné
	➤ zamilované
	➤ válečné
	➤ humorné
	➤ životopisy

Příloha č. 2

Návrh doporučeného rozřídění naučné literatury dle MDT

0	Všeobecnosti
001	Záhady
03	Encyklopedie
1	Filosofie, logika, morálka
159	Psychologie
2	Náboženství
3	Společenské vědy
33	Ekonomika
34	Právo
37	Výchova, vzdělávání, školství
5	Přírodní vědy
51	Matematika
53	Fyzika
54	Chemie
57	Biologie
58	Botanika
59	Zoologie
6	Užité vědy
61	Medicína
62	Technika
63	Zemědělství, lesnictví apod.
64	Domácnost
641	Kuchařky
7	Umění
745	Ruční práce
79	Sport
8	Jazykověda
802 – 809	Jazyky
808	Čeština, slovanské jazyky
9	Zeměpis, geografie, dějiny
908	Vlastivěda
91	Cestopisy
912	Atlasy, mapy
929	Životopisy
94	Dějiny
940	Světové války